

JOHAN SCHLÜTER

JOHAN SCHLÜTER

Juridiske gråzoner i det kommunale engagement

*Advokatfuldmægtig Stig Christer Rasmussen
og advokatfuldmægtig Mikkel Gudsøe*

Retsgrundlaget

Kommunalt selvstyre i Danmark

GRUNDLOVENS § 82:

Retsgrundlaget

Kommunalt selvstyre i Danmark

GRUNDLOVENS § 82:

- § 82 Kommunernes ret til under statens tilsyn selvstændigt at styre deres anliggender ordnes ved lov.

Retsgrundlaget

Kommunalt selvstyre i Danmark

GRUNDLOVENS § 82:

- § 82 Kommunernes ret til under statens tilsyn selvstændigt at styre deres anliggender ordnes ved lov.

Retsgrundlaget

Kommunalt selvstyre i Danmark

GRUNDLOVENS § 82:

- § 82 Kommunernes ret til under statens tilsyn selvstændigt at styre deres anliggender ordnes ved lov.
- Det kommunale selvstyre kan ikke helt ophæves ved lov men kan indskrænkes / udvides.

Retsgrundlaget

Kommunalt selvstyre i Danmark

GRUNDLOVENS § 82:

- § 82 Kommunernes ret til under statens tilsyn selvstændigt at styre deres anliggender ordnes ved lov.
- Det kommunale selvstyre kan ikke helt ophæves ved lov men kan indskrænkes / udvides.
- Forudsætter en vis selvstændighed i forvaltningen af økonomien

Retsgrundlaget

Kommunalt selvstyre i Danmark

GRUNDLOVENS § 82:

- § 82 Kommunernes ret til under statens tilsyn selvstændigt at styre deres anliggender ordnes ved lov.
- Det kommunale selvstyre kan ikke helt ophæves ved lov men kan indskrænkes / udvides.
- Forudsætter en vis selvstændighed i forvaltningen af økonomien

Retsgrundlaget

Kommunalt selvstyre i Danmark

GRUNDLOVENS § 82:

- § 82 Kommunernes ret til under statens tilsyn selvstændigt at styre deres anliggender ordnes ved lov.
- Det kommunale selvstyre kan ikke helt ophæves ved lov men kan indskrænkes / udvides.
- Forudsætter en vis selvstændighed i forvaltningen af økonomien

Kommunalfuldmagten

Uskreven retssædvane

primært udviklet gennem tilsynsmyndighedernes

praksis

Udvides / indskrænkes ved speciallovgivning (eks.

Eliteidrætsloven)

Kriterier

Almennyttekriteriet

Kriterier

Almennyttekriteriet

- Kommunal interesse: lokal infrastruktur, idræts- og kulturliv, generel erhvervsstøtte og byplanmæssige og byudviklingsmæssige, turisme.

Kriterier

Almennyttekriteriet

- Kommunal interesse: lokal infrastruktur, idræts- og kulturliv, generel erhvervsstøtte og byplanmæssige og byudviklingsmæssige, turisme.

Kriterier

Almennyttekriteriet

- Kommunal interesse: lokal infrastruktur, idræts- og kulturliv, generel erhvervsstøtte og byplanmæssige og byudviklingsmæssige, turisme.
- Kommunalbestyrelsen har relativt vide rammer i skønsudøvelsen.

Kriterier

Lokalitetsprincippet

Kriterier

Lokalitetsprincippet

- Nærhed: Ikke i det væsentlige eller alene varetage / støtte opgaver der er af interesse for borgere uden for kommunen.

Kriterier

Lokalitetsprincippet

- Nærhed: Ikke i det væsentlige eller alene varetage / støtte opgaver der er af interesse for borgere uden for kommunen.
- Forholdsmæssighed / saglighed

Kriterier

Mere specielt

Kriterier

Mere specielt

- Ikke begunstige enkeltpersoner – kræver lovhjemmel (eks. Eliteidrætsloven)

Kriterier

Mere specielt

- Ikke begunstige enkeltpersoner – kræver lovhjemmel (eks. Eliteidrætsloven)
- Kommunen må ikke påvirke konkurrencen i den private sektor – forbud mod støtte til private virksomheder.

Begrænsning

Begrænsning i kommunalfuldmagtens
forbudsregler

Begrænsning

Begrænsning i kommunalfuldmagtens
forbudsregler

- Kun forbud mod at støtte virksomheder der udøver erhvervsvirksomhed

Begrænsning

Begrænsning i kommunalfuldmagtens
forbudsregler

- Kun forbud mod at støtte virksomheder der udøver erhvervsvirksomhed
- Fortjeneste for øje

Begrænsning

Begrænsning i kommunalfuldmagtens forbudsregler

- Kun forbud mod at støtte virksomheder der udøver erhvervsvirksomhed
- Fortjeneste for øje
- Generel erhvervsstøtte som udgangspunkt tilladt (dog lighedskrav og alment sigte)

EU-regulering & konkurranceret

EF-Traktaten Art. 87: Forbud mod
statsstøtte (samhandelspåvirkning)

EU-regulering & konkurrenceret

EF-Traktaten Art. 87: Forbud mod
statsstøtte (samhandelspåvirkning)

- EF-Domstolens praksis har fastslået, at støttebegrebet =

EU-regulering & konkurrenceret

EF-Traktaten Art. 87: Forbud mod statsstøtte (samhandelspåvirkning)

- EF-Domstolens praksis har fastslået, at støttebegrebet =
- Enhver fordel, som det offentlige yder en virksomhed uden vederlag eller mod et vederlag, som kun i minimalt omfang modsvarer ydelsens værdi.

EU-regulering & konkurrenceret

EF-Traktaten Art. 87: Forbud mod statsstøtte (samhandelspåvirkning)

- EF-Domstolens praksis har fastslået, at støttebegrebet =
- Enhver fordel, som det offentlige yder en virksomhed uden vederlag eller mod et vederlag, som kun i minimalt omfang modsvarer ydelsens værdi.
- Indirekte støtte: Salva-calcio loven i Italien – rettet mod professionelle sportsklubber. Afskrive kontraktsudgifter over 10 år mod en løbetid på 2-3 år. 13. november 2005 sagen lukket.

EU-regulering & konkurrenceret

EF-Traktaten Art. 87: Forbud mod statsstøtte (samhandelspåvirkning)

- EF-Domstolens praksis har fastslået, at støttebegrebet =
- Enhver fordel, som det offentlige yder en virksomhed uden vederlag eller mod et vederlag, som kun i minimalt omfang modsvarer ydelsens værdi.
- Indirekte støtte: Salva-calcio loven i Italien – rettet mod professionelle sportsklubber. Afskrive kontraktsudgifter over 10 år mod en løbetid på 2-3 år. 13. november 2005 sagen lukket.
- Markedsøkonomiske investorprincip (med modifikationer)

Konkurrenceloven

Konkurrencelovens §11a

(konkurrencerådet påtaleberettiget)

Konkurrenceloven

Konkurrencelovens §11a

(konkurrencerådet påtaleberettiget)

- Forbud mod konkurrenceforvridende offentlig støtte til erhvervsvirksomheder

Konkurrenceloven

Konkurrencelovens §11a

(konkurrencerådet påtaleberettiget)

- Forbud mod konkurrenceforvridende offentlig støtte til erhvervsvirksomheder

Konkurrenceloven

Konkurrencelovens §11a

(konkurrencerådet påtaleberettiget)

- Forbud mod konkurrenceforvridende offentlig støtte til erhvervsvirksomheder
- Modif: lovlig i henhold til anden offentligretlig regulering.

Konkurrenceloven

Konkurrencelovens §11a

(konkurrencerådet påtaleberettiget)

- Forbud mod konkurrenceforvridende offentlig støtte til erhvervsvirksomheder
- Modif: lovlig i henhold til anden offentligretlig regulering.

Konkurrenceloven

Konkurrencelovens §11a

(konkurrencerådet påtaleberettiget)

- Forbud mod konkurrenceforvridende offentlig støtte til erhvervsvirksomheder
- Modif: lovlig i henhold til anden offentligretlig regulering.
- Trådte i kraft 1. oktober 2000

Konkurrenceloven

Konkurrencelovens §11a

(konkurrencerådet påtaleberettiget)

- Forbud mod konkurrenceforvridende offentlig støtte til erhvervsvirksomheder
- Modif: lovlige i henhold til anden offentligretlig regulering.
- Trådte i kraft 1. oktober 2000

Konkurrenceloven

Konkurrencelovens §11a

(konkurrencerådet påtaleberettiget)

- Forbud mod konkurrenceforvridende offentlig støtte til erhvervsvirksomheder
- Modif: lovlige i henhold til anden offentligretlig regulering.
- Trådte i kraft 1. oktober 2000
- Stoppe støtte / tilbagebetaling.

Konkurrenceloven

Konkurrencestyrelsens

rapport af 18. august 2003

Konkurrenceloven

Konkurrencestyrelsens

rapport af 18. august 2003

- Kommunaludlejning af idrætsanlæg

Konkurrenceloven

Konkurrencestyrelsens

rapport af 18. august 2003

- Kommunaludlejning af idrætsanlæg
- Kommunalfuldmagten og Konkurrencelovens § 11a

Konkurrenceloven

Konkurrencestyrelsens

rapport af 18. august 2003

- Kommunaludlejning af idrætsanlæg
- Kommunalfuldmagten og Konkurrencelovens § 11a

Konkurrenceloven

Konkurrencestyrelsens

rapport af 18. august 2003

- Kommunaludlejning af idrætsanlæg
- Kommunalfuldmagten og Konkurrencelovens § 11a

Konklusioner

Konkurrenceloven

Konkurrencestyrelsens

rapport af 18. august 2003

- Kommunaludlejning af idrætsanlæg
- Kommunalfuldmagten og Konkurrencelovens § 11a

Konklusioner

Konkurrenceloven

Konkurrencestyrelsens

rapport af 18. august 2003

- Kommunaludlejning af idrætsanlæg
- Kommunalfuldmagten og Konkurrencelovens § 11a

Konklusioner

- Fodboldklubbers stadionleje svarer for det meste til
markedslejen

Konkurrenceloven

Konkurrencestyrelsens

rapport af 18. august 2003

- Kommunaludlejning af idrætsanlæg
- Kommunalfuldmagten og Konkurrencelovens § 11a

Konklusioner

- Fodboldklubbers stadionleje svarer for det meste til markedslejen
- Krav om markedsvilkår – selvom intet reelt marked (højeste mulige leje)

Lejens størrelse

Lejens størrelse

Kapacitet

Lejens størrelse

Kapacitet

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Lejens størrelse

Kapacitet

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Drifts- og vedligeholdelsesomkostninger

Lejens størrelse

Kapacitet

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Drifts- og vedligeholdelsesomkostninger

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Lejens størrelse

Kapacitet

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Drifts- og vedligeholdelsesomkostninger

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Byggeomkostninger og kapitalafkast

Lejens størrelse

Kapacitet

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Drifts- og vedligeholdelsesomkostninger

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Byggeomkostninger og kapitalafkast

(minimumsforrentning)

Lejens størrelse

Kapacitet

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Drifts- og vedligeholdelsesomkostninger

(antal gange stadion/hallen anvendes)

Byggeomkostninger og kapitalafkast

(minimumsforrentning)

Beregningsmodel også gældende for andet end

fodboldklubber (eks. Kolding Kommune og

håndbold) – jf. Konkurrencestyrelsen.

Goodwill

Goodwill

Rapporten: % en faktor

Goodwill

Rapporten: % en faktor

(må opnås gennem sponsorater)

Goodwill

Rapporten: % en faktor

(må opnås gennem sponsorater)

Goodwill

**Rapporten: % en faktor
(må opnås gennem sponsorater)**

Vores holdning:

Goodwill

**Rapporten: % en faktor
(må opnås gennem sponsorater)**

Vores holdning:

**Goodwill et element i private aftaler/
markedsvilkår – øget kommunal profilering =
fællesskabets interesse og svarer til
investorprincippet.**

Goodwill

**Rapporten: % en faktor
(må opnås gennem sponsorater)**

Vores holdning:

**Goodwill et element i private aftaler/
markedsvilkår – øget kommunal profilering =
fællesskabets interesse og svarer til
investorprincippet.**

Typiske sagsområder

- Stadionleje
- Reklameaftaler på stadion/haller
- Favorable lån/kaution
- Sponsoraftaler/konsulenttydelser
- Vederlagsfri benyttelse

Mulighed jf. Kommunale styrelseslov § 50: Vejledende udtalelse fra statsamtsmænd.

Suspendere midlertidigt/Sætte ud af kraft/Tvangsbøder

Enkeltsager

Aalborg DH – Aalborg Kommune:

Gældseftergivelse (300.000 kr.) OK

Sponsoraftaler IKKE OK

Enkeltsager

Rungsted Cobras 2000 A/S – Hørsholm Kommune

1. Leje af skøjtehallen (IKKE OK da ikke markedsleje)
2. Retten til reklamer i hallen (5 % bruttoindtægter / anbefaling: Reklamebureaus vurdering, da svært at fastsætte)
3. Sponsoraftalen med underpunkterne (Udgangspunkt OK at profilere kommunen)
  - A) Reklamer i hallen
  - B) Reklamer på spillerne
  - C) Reklamespots
  - D) Billetter
  - E) Hockey-skole
  - F) Foredrag
  - G) Brochurebar
  - H) Køb af kort til erhvervsklub.
  - I) Link på Rungsted Cobras 2000 A/S' hjemmeside

Afgørende = markedsvilkår og Kommunen har pligt til at sikre sig dokumentation for markedsvilkår.

Enkeltsager

Silkeborg Fodbold Support A/S – Silkeborg Kommune

Opgradering af lysanlæg – støtte 1.000.000 kr. (Pris: 2.370.500 kr.)

% støtte og derfor % relevans for Eliteidrætsloven

+ Kommunalfuldmagten, forbedring en service til kommunens borgere

Eliteidrætsloven

- Eliteidrætsloven trådte i kraft 1. juni 2004 og ophævede den tidligere Lov om eliteidrættens fremme (Team Danmark-loven).
- Team Danmark-loven hjemlede ikke adgang til kommunal støtte til eliteidræt.

Eliteidrætslovens §7

indeholder følgende bestemmelse med ordlyden:

"Kommuner og amtskommuner kan yde økonomisk støtte til eliteidræt, medmindre der er tale om egentlig erhvervsvirksomhed"

Eliteidrætslovens §7

indeholder følgende bestemmelse med ordlyden:

”Kommuner og amtskommuner kan yde økonomisk støtte til eliteidræt, medmindre der er tale om egentlig erhvervsvirksomhed”

- Eliteidrætslovens § 7 giver kommunerne øgede muligheder for at engagere sig i og yde støtte til den lokale eliteidræt, og det nyskabende er først og fremmest , at der nu er adgang til at yde støtte til individuelle eliteidrætsudøvere.
- Det er ikke lovligt at yde støtte til eliteidræt, der drives med et erhvervsmæssigt formål, dvs. hvor aktiviteterne udøves med fortjeneste for øje.

Eliteidrætslovens §7

indeholder følgende bestemmelse med ordlyden:

”Kommuner og amtskommuner kan yde økonomisk støtte til eliteidræt, medmindre der er tale om egentlig erhvervsvirksomhed”

- Eliteidrætslovens § 7 giver kommunerne øgede muligheder for at engagere sig i og yde støtte til den lokale eliteidræt, og det nyskabende er først og fremmest , at der nu er adgang til at yde støtte til individuelle eliteidrætsudøvere.
- Det er ikke lovligt at yde støtte til eliteidræt, der drives med et erhvervsmæssigt formål, dvs. hvor aktiviteterne udøves med fortjeneste for øje.

Hvor går grænsen?

- Hvor går grænsen imellem at give støtte til eliteidræt og så at give støtte til et egentligt erhvervsmæssigt formål?
- I bemærkningerne til Eliteidrætsloven henvises der til Indenrigsministeriets redegørelse af 17. september 2001 til Folketinget om kommunernes engagement i professionel fodbold – kapitel 4.1.1.

Ulovlig støtte...

Der vil være tale om ulovlig støtte til egentlig erhvervsvirksomhed, når:

Ulovlig støtte...

Der vil være tale om ulovlig støtte til egentlig erhvervsvirksomhed, når:

- 1. klubbens formål er at opnå økonomisk fortjeneste. I den forbindelse lægges der vægt på, hvilket formål der er angivet i klubbens vedtægter eller aktionæroverenskomst.

Ulovlig støtte...

Der vil være tale om ulovlig støtte til egentlig erhvervsvirksomhed, når:

- 1. klubbens formål er at opnå økonomisk fortjeneste. I den forbindelse lægges der vægt på, hvilket formål der er angivet i klubbens vedtægter eller aktionæroverenskomst.
- 2. aktiviteterne varetages i et aktie- eller anpartsselskabsform. Det forudsættes som følge af aktie- og anpartsselskabslovens § 1, at aktiviteterne udøves med fortjeneste for øje.

Ulovlig støtte...

Der vil være tale om ulovlig støtte til egentlig erhvervsvirksomhed, når:

- 1. klubbens formål er at opnå økonomisk fortjeneste. I den forbindelse lægges der vægt på, hvilket formål der er angivet i klubbens vedtægter eller aktionæroverenskomst.
- 2. aktiviteterne varetages i et aktie- eller anpartsselskabsform. Det forudsættes som følge af aktie- og anpartsselskabslovens § 1, at aktiviteterne udøves med fortjeneste for øje.
- 3. Det er ikke afgørende for vurderingen om en idrætsaktivitet udøves med fortjeneste for øje, hvorvidt der er ansat lønnede trænere og/eller udøvere.

Undtagelse

Undtagelse

- Aktie- eller anpartsselskabets vedtægter eller aktionæroverenskomst indeholder bestemmelser om udbyttebegrænsning.

Undtagelse

- Aktie- eller anpartsselskabets vedtægter eller aktionæroverenskomst indeholder bestemmelser om udbyttebegrænsning.

Undtagelse

- Aktie- eller anpartsselskabets vedtægter eller aktionæroverenskomst indeholder bestemmelser om udbyttebegrænsning.
- Krav om, at udbyttebetalingen højst svarer til almindelig låneforretning af den indskudte kapital.

Eliteidrætsudøvere

Eliteidrætsudøvere

Det fremgår af forarbejderne til Eliteidrætsloven, at § 7 giver mulighed for både at yde direkte tilskud til den enkelte idrætsudøver og for at yde indirekte støtte i form af f.eks. opførelse og drift af faciliteter til brug for eliteidrætsudøvere.

Eliteidrætsudøvere

Det fremgår af forarbejderne til Eliteidrætsloven, at § 7 giver mulighed for både at yde direkte tilskud til den enkelte idrætsudøver og for at yde indirekte støtte i form af f.eks. opførelse og drift af faciliteter til brug for eliteidrætsudøvere.

Det er ikke afgørende for lovligheden af den kommunale støtte, om udøveren selv vil kunne opnå en økonomisk gevinst ved idrætsudøvelsen.

Eliteidrætsudøvere

Det fremgår af forarbejderne til Eliteidrætsloven, at § 7 giver mulighed for både at yde direkte tilskud til den enkelte idrætsudøver og for at yde indirekte støtte i form af f.eks. opførelse og drift af faciliteter til brug for eliteidrætsudøvere.

Det er ikke afgørende for lovligheden af den kommunale støtte, om udøveren selv vil kunne opnå en økonomisk gevinst ved idrætsudøvelsen.

Udgangspunkt for vurderingen vil være, om støtten til den enkelte udøver vil kunne generere et eventuelt økonomisk udbytte til andre end udøveren, dvs. hvor andre interessenter har investeret i udøveren med det formål at opnå fortjeneste.

Samarbejde

Mulighed for at etablere formaliserede samarbejder imellem Team Danmark og de kommunale myndigheder, f.eks. i form af gensidige forpligtende samarbejder.

Formålet med sådanne samarbejdsaftaler skal være at sikre en sammenhængende og overordnet udvikling i eliteidrætten.

Støtte

Støtten skal forsat ydes efter de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed i forvaltningen, herunder overholdelse af proportionalitetsprincippet, hvilket overlades til kommunerne, jf. bemærkningerne til eliteidrætsloven § 7.

JOHAN SCHLÜTER

Tak for jeres tid

JOHAN SCHLÜTER

Juridiske gråzoner i det kommunale engagement

*Advokatfuldmægtig Stig Christer Rasmussen
og advokatfuldmægtig Mikkel Gudsøe*